

सेंट पी० बी० एन० पब्लिक स्कूल
वार्षिक आदर्श प्रश्न पत्र
कक्षा आठवीं
विषय संस्कृत

अधिकतम अंक 80

अवधि 3 घंटे

सामान्य निर्देश :-

सभी प्रश्नों के उत्तर देना अनिवार्य है।
सभी प्रश्नों को ध्यान से पढ़कर उत्तर दीजिए।

प्रश्न 1. निर्देशानुसारेण उत्तरत

(10x1=10)

1. दुर्गम् इति शब्दे कः उपसर्गः अस्ति ?

i. दुर्ग

ii. दुर्

2. प्राचलत् इति शब्दे कः उपसर्गः अस्ति ?

i. प्र

ii. प्रा

3. लिखतु इति शब्दे कः लकारः अस्ति ?

लोट् लकारः

विधिलिङ्ग लकारः

4. नंस्यति इति शब्दे कः लकारः अस्ति ?

i. लङ् लकारः

ii. लृट् लकारः

5. रिपुः शब्दस्य पर्यायवाची कः अस्ति ?

i. नृपः

ii. वैरी

6. वारिदः इति शब्दस्य पर्यायवाची कः अस्ति ?

i. मेघः

ii. जीवः

7. वनम् शब्दे विपरीतार्थकं कः अस्ति ?

i. अटवी

ii. नीरदः

8. सूर्यः शब्दे विपरीतार्थकं कः अस्ति ?

i. दिनेशः

ii. महेशः

9. उचितैः अव्ययैः रिक्तस्थानानि पूरयत । --- - सिहेन उत्थाय त्रयो अपि व्यापादिताः

i. तर्हि

ii. तदा

10. अति न वद् ----कार्यं कुरु

i. अपि

ii. पुनः

प्रश्न 2. क्त, क्त्वा, तुमुन् एवं क्तवतु प्रत्यय प्रयोगेन शब्दं लिखत । (4)

प्रश्न 3. संधि वा सन्धिविच्छेदम् कुरुत। (2)

तावदेव ,प्रश्नोत्तरम्

देव +आलयः ,नयन + अभिरामः

प्रश्न 4. निम्नलिखित अवयवैः पदान् स्ववाक्येन प्रयोगं कुरुत । (3)

तूष्णीं ,श्वः ,च

प्रश्न 5. पूर्णवाक्येन उत्तरत । (5)

क) त्वं विद्यालयं किं किं करोषि ?

ख) भारतसर्वकारस्य का योजना अस्ति ?

ग) सर्वाणि उपकरणानि कस्मिन् यन्त्रे विद्यमानानि सन्ति ?

घ) गर्दभः कस्य पीडया दुःखितः आसीत् ?

ङ) सः कास्यपात्रेण कथं गोमयं प्राज्वालयत् ?

प्रश्न 6. निम्नलिखित अंको को संस्कृत में लिखिए। ,15,29,34, एवं 42. (2)

प्रश्न 7. पदपरिचयं कुरुत। मुखात् ,गर्दभस्य एवं अस्माभिः (6)

प्रश्न 8. रिक्त स्थान भरिए। अपि -----लंका न -----लक्ष्मण ----- (3)

प्रश्न 9. संस्कृतेन अनुवादं कुरुत । (5)

क) क) समुद्र के किनारे नारियल के पेड़ सुंदर लगते हैं।

ख) शंकराचार्य ने बचपन में ही ज्ञान प्राप्त कर लिया।

ग) वृक्ष पर दो पके फल हैं।

घ) हमारा बगीचा बड़ा सुंदर है।

ङ) सभी बच्चे चलचित्र देखना चाहते हैं

प्रश्न 10. शब्दार्थः लिखत । (3)

रश्मयः, सम्पर्कम्, पूगः, बिद्धः, अपवर्तितः, एकेन

प्रश्न 11. निर्देशानुसारं वचनपरिवर्तनं कुरुत । (3)

क) सः क्रीडाक्षेत्रे अखेलत् (बहुवचने)

ख) वयं विद्यालयं पठेम (द्विवचने)

ग) त्वं पुस्तकं पठ (बहुवचने)

प्रश्न 12. चित्रं दृष्ट्वा पञ्चाक्यानि संस्कृतेन लिखत । (5)

प्रश्न 13. नीचे दिए गए गद्यांश को ध्यानपूर्वक पढ़कर पूछे गए प्रश्नों के उत्तर दीजिए। (5)

भारतीय-संस्कृतौ होलिकोत्सवस्य विशिष्टं महत्त्वं वर्तते। हिरण्यकशिपोः भगिन्याः होलिकायाः दहनेन अयम् उत्सवः सम्बद्धः अस्ति। सा देवस्य वरप्रभावेण अग्निना दग्धा न भवति स्म। अतएव हिरण्यकशिपोः निर्देशेन सा प्रह्लादम् अङ्गे उपवेश्य अग्नौ उपविष्टवती। परन्तु प्रह्लादस्य भक्त्या प्रसन्नो भूत्वा नारायणः प्रह्लादं रक्षितवान्। प्रज्वलितेन अग्निना सी स्वयमेव दग्धी। तस्याः घटनायाः स्मृतिरूपेण प्रतिवर्षं फाल्गुन-पूर्णिमावसरे होलिकोत्सवः। भवति। अस्मिन् अवसरे जनाः परस्परं प्रेम्णा मिलन्ति। एतेन तेषां प्रीतिः वर्धते।

प्रश्नाः

- (क) गद्यांशस्य उपयुक्तं शीर्षकं किम्?
- (ख) होलिका कस्य भगिनी आसीत्?
- (ग) होलिका कम् अङ्गे उपावेश्य अग्नौ उपविष्टवती?
- (घ) होलिकोत्सवः कदा आयोजितः भवति?
- (ङ) 'प्रज्वलितेन अग्निना' इत्यनयोः पद्योः विशेष्यपदं किम्?

प्रश्न 14. नदी शब्द रूपस्य द्वितीया, तृतीया मेंचतुर्थी विभक्तिं लिखत । (4.5)

कवि शब्द रूपस्य चतुर्थी, पञ्चमी एवं षष्ठी विभक्तिं लिखत । (4.5)

गुरु शब्द रूपस्य षष्ठी एवं सप्तमी विभक्तिं लिखत । (3)

प्रश्न 15. पृच्छ धातु विधिलिङ् लकार में एवं कथ् धातु लोट् लकारे लिखत । (9)

प्रश्न 16. नृत धातु लृट् लकारे प्रथम, मध्यम् पुरुषे लिखत । (3)